

A szegedi egyetem

csütörtökön ünnepélyes külsőségek között

diszdoktorrá avatta dr. Szalay Józsefet

„A politikai szabadságot ideig-óráig lehet guzsbakötni, de a szellemivel csak az a diktatúra hozható kapcsolataiba, amelyet ő maga g, akorol“

(A Délmagyarország munkatársától.) A szegedi egyetem ünnepi diszközyülés keretében avatta fel csütörtökön délelőtti századi diszdoktorát, dr. Szalay József ny. kerületi főkapitányt, a Dugonics-Társaság elnökét. Az ünnepélyen nemcsak Szeged társadalmának és közéletének vezetői jelentek meg, hanem képviseltették magukat a környékbeli városok, az irodalmi társaságok is. A vendégek soraiban ott láttuk dr. Glattfelder Gyula püspököt, Nagyszombathy Miksa altábornagy-vegyesdandárparancsnokot, Baranyi Tibor főispánt, dr. Pálffy József polgármestert, Láng-Mitichy Ernő táblaelnököt, dr. Zombory Jenő főügyészt, Raskó Sándor apátplébánost, Fekete Ipoly piarista tanárt, dr. Buócz Béla főkapitányhelyettest, dr. Pap Róbertet, az ügyvédi kamara alelnökét, a szegedi rendőrtisztikar, valamint a vidéki főkapitányság tiszti küldöttségét. Hódmezővásárhelyt dr. Endrey Béla polgármesterhelyettes, Békéscsabát dr. Jánossy Gyula polgármester képviselte. Résztvettek az ünnepélyen a Szegeden tartózkodó erdélyi írók, a diákszervezetek küldöttségei, valamint a Dugonics-Társaság tagjai.

Tizenkét óra után vonult be az egyetem tanácsa dr. Ditrói Gábor rektor vezetésével.

A rektor

az ünnepi közgyűlés megnyitása után bejelentette, hogy az egyetem bölcsészettudományi kara előterjesztést tett dr. Szalay Józsefnek az irodalom és a kultúra művelése körül szerzett kiváló érdemei elismeréséül a bölcsészettudományok tiszteletbeli doktorává való felavatására.

Dr. Zolnai Béla,

a bölcsészeti kar dékánja ismertette ezután az előzményeket. Elmondotta, hogy a múlt év januárjában dr. Sik Sándor és tíz kari professzor aláírásával indítvány érkezett a bölcsészeti karhoz, hogy avassa honoris causa doktorává dr. Szalay Józsefet, aki hosszú évtizedek értékes kulturmunkájával kiérdemelte ezt a kitüntetést. Az indítványozók utaltak az egyetemnek arra a törekvésére is, hogy minél intenzívebben bekapcsolódjék Szeged és az Alföld kulturális életébe. Szalay József diszdoktorsága ezt a törekvést is dokumentálja.

Zolnai dékán ezután Szalay József tudományos és irodalmi, valamint irodalompolitikai működését

ismertette. Hangsúlyozta, hogy, mint kerületi rendőrfőkapitány, mindig küzdött a szélsőséges irányzatok elharapózása ellen. Oroszlánrésze van abban, hogy maga a Dugonics-Társaság a vidék legelőkelőbb irodalmi társasága. Szalay József négy évtizede aktív irodalommal is foglalkozik, novellái, cikkei, szakcikkei állandóan megjelennek. Sik Sándor és professzortársai indítványát — jelentette végül Zolnai Béla — a kar titkos szavazással egyhangulag elfogadta és a kormányzó májusban engedélyt adott a kar határozatának végrehajtására.

Dr. Ditrói Gábor rektor üdvözölte ezután az egyetem új diszdoktorát és felkérte, hogy tegye le

a doktori fogadalma.

Dr. Szalay József a tanácsi emelvény elé lépett és felolvasta a fogadalom szövegét, majd a tanács tagjai kézfogással fogadták az egyetem honoris causa doktorává.

Az új diszdoktorhoz

Ditrói Gábor

intézett közvetlen hangú köszöntő beszédet. Meltatta a *literátus főkapitány* érdemeit, megállapította, hogy Szalay József most kapja a második doktori diplomáját. Az első még mint szöghaju fiatal ember kapta meg, de reméli, hogy a második, amelyet szürkehaju fiatalemberként kap, éppen olyan örömmel fogadja, mint az első.

Ezután

dr. Tonelli Sándor

kamarai főtitkár, a Dugonics-Társaság alelnöke, a társaság nevében üdvözölte a diszdoktorrá avatott elnököt, akinek kitüntetéséből disz háru a Dugonics-Társaságra is. Az Erdély szellemét képviselő és ápoló egyetem Szalay József kitüntetésével az *Alföld telkét* ölelte magához. A kitüntetés jelentőségét fokozza, hogy az nem az aktív állásban lévő főkapitányt érte, hanem a hivatali álláson kívül álló *literary gentleman-t*.

A nagyköri Arany János-Társaság üdvözlöt

dr. Szentpétery Zsigmond

professzor tolmácsolta.

Ezután megilletődött hangon Szalay József mondott köszönetet az egyetemnek a kitüntetésért. Beszédében ezeket mondotta:

Szalay József beszéde

Az élet sok szigorlatot tétetett le velem, de ime az életalkonyon „adáz tusák“ után visszasüt reám a nap: a Ferenc József-Tudományegyetem kegye, mikor ma a bölcsészeti tiszteletbeli doktorává avat. Kiszámították, hogy a századi tiszteletbeli doktora vagyok a Ferenc József-Tudományegyetemnek. Ez a körülmény még értékesesb teszi a nekem juttatott kitüntetést, mert olyan sorba iktat be, melyben tudósok, írók és közéleti kiválóságok egy százada marsol előttem. Hűség fegyverhordozóként lépek a nyomukba, kik közül már csak harmincan vannak életben. Ke-

gyeletes elborulás száll lelkünkre, a szegedi diszdoktorok közül gróf Klebelsberg Kunó, Móra Ferenc, Somogyi Szilveszter és Aigner Károly felavatottaknak már csak az árnyai lengnek körül bennünket... Oh az emberi élet csak egy lábnyom a homokban, mely a következő pillanatban beomlik. Ez így igen komoran hangzik, de vigasztaló, hogy az egymást követő lábnyomok által járható ösvény keletkezik, mely a kultúra állomásaihoz vezet. Az ó-görög dalosok vertek utat ahhoz a két örökéletű költeményhez, amelyek szerzőjéül Homeroszt valljuk. Amikor fölzárkózt az Őszövetség prófétáinak sora, felragyogott Krisztus. A világ minden táján szétszórt mesemondók után döngöttek Shakespeare léptei. És a magyar kobzosok együgyű csácsogásai után bugett föl a Toldi kölőjének hármass regiszterű orgonája. Magam is gyalogjárója vagyok a magyar kultúrának. Utmutatóim a Dugonics-Társaságot életre hívó első elnök, Lázár György és az a Tömörkény István és Móra Ferenc, akiknek szellemi fejlődésemben tagtársaim közül a legtöbbet köszönhetek.

Időnként felvetődik az a szerintem hiábavaló vita, hogy a közgazdaság-e vagy a közművelődés-e az előbbrevaló. Ezt a látszólagos gordiusi csomót azzal kell elvágni, hogy közgazdaság és kultúra nem előzik, hanem kiegészítik egymást, mint ahogy csak oxigén és nitrogén elegyből keletkezik éltető levegő. Sokkal fontosabb ennél az

Ezen készülékek kaphatók

METEOR CSILLÁR GYÁR RT.

rádióosztályán,

Kárász u. 11. Telefon 33—76.

Díjtalan bemutatást! Cseré! Részlet!

ORION
222

**rövid-, közép- és hosszuhullámra
dynamikus hangszóróval**

Minden Orion rádiókereskedőnél kapható.

Lakásán is készséggel bemutatja:

MARKOVICS mérnök

Tisza L. körut 44. Tel. 30-20

Csányi Antal

Kapható:

rádió és villamossági szaküzletében, Feketes u. 22.

Díjtalanul bemutatja:

Kelemen Márton

cég,

892

Kelemen u. 11.

a kérdés, vajjon a közgazdaság és a kultúra országokra osztottan életképes-e? Külön közgazdasága — az autarchia erőltetése ellenére is — egy országnak sem lehet, mert az egyes országoké a legszorosabban összefügg a világ közgazdaságával. Ellenben egyenesen kötelessége minden országnak, hogy a maga sajátos közművelődését megteremtse, mert az nemzetfenntartó elem. Erre az igazságra mutatott rá egy kiváló angol tudós, azt hangoztatva, hogy Európának nincs haszna Magyarországból, ha az nem magyar. Természetesen az önálló magyar kultúra fajsúlyát emeli, ha idegen nemzetek közművelődési eszmekincseit gondos megrostálással a magáéba hasonítja. Ezt a magyar kultúrát szolgálni tartottam életem leg-

Bélvárosi Mozi

Péntektől minden nap

MALAKKAI POKOL

A legizgalmasabb dzsungel film. a magyar szöveget GELLÉRT LAJOS mondja

AXUM ELESTE

Eredeti helyszíni felvételek az Abesszin harotérről.

Széchenyi Mozi

Ma utoljára

A KIRALY MULAT

Carl Brisson vezéregénye.